

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobců: **a) B. V.**, zast. Mgr. Petrou Cívínovou, advokátkou, se sídlem nám. J. Žižky z Trocnova 79, Čáslav, **b) J. V.**, proti žalovanému: **Městský úřad Čáslav**, se sídlem nám. J. Žižky z Trocnova 1, Čáslav, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2006, č. j. 44 Ca 61/2006 - 14,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Řízení o kasační stížnosti **se** ve vztahu ke stěžovateli J. V. **z a s t a v u j e .**
- IV.** Zástupkyni stěžovatele, Mgr. Petře Cívínové, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 9600 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobci („stěžovatelé“) domáhali zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Praze (dále též „krajský soud“), kterým tento soud odmítl jeho návrh na obnovu řízení, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2005, č. j. 44 Ca 100/2003 - 126. Tímto usnesením bylo navrhovatelům přiznáno osvobození od soudních poplatků z kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2004, č. j. 44 Ca 100/2003 - 71, z jedné poloviny.

V kasační stížnosti stěžovatelé požádali o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti s tím, že jeho prostřednictvím bude kasační stížnost doplněna, a taktéž navrhli přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud z úřední činnosti zjistil, že žalobkyně J. V., uvedená v záhlaví tohoto rozsudku sub b), dne 18. 11. 2006 zemřela. Tato skutečnost byla doložena úmrtním listem matričního úřadu Městského úřadu Čáslav, jež byl součástí soudního spisu vedeného u Okresního soudu v Kutné Hoře pod sp. zn. 22 D 271/2006, který si zdejší soud vyžádal k řízení o kasační stížnosti žalobce B. V. vedeného pod sp. zn. 6 Ans 12/2006.

Otázka způsobilosti být účastníkem řízení je v soudním řádu správním (zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“) upravena v § 33 odst. 2. Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti, jinak i ten, komu ji zákon přiznává. Tuto způsobilost má zásadně ten, kdo má podle hmotného práva způsobilost mít práva a povinnosti (právní subjektivita). Otázka právní subjektivity je upravena zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, konkrétně v § 7 odst. 1, kde je stanoveno, že způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti vzniká narozením, na nějž navazuje v odstavci druhém určení zániku právní subjektivity fyzické osoby smrtí.

Podle § 64 s. ř. s., není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení části třetí zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Ztratí-li účastník řízení způsobilost být účastníkem v době po zahájení řízení do jeho pravomocného skončení, posoudí soud podle povahy věci, zda má řízení zastavit, přerušit anebo zda v něm může pokračovat (§ 107 o. s. ř.). Vystává zde nutnost posouzení otázky procesního nástupnictví, tedy zda povaha věci umožňuje v řízení pokračovat nástupcem. Dle § 107 o. s. ř. ztratí-li fyzická osoba způsobilost být účastníkem řízení a umožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, její dědici. Nejvyšší správní soud z úřední činnosti zjistil, že po podání kasační stížnosti žalobkyně - fyzická osoba - ztratila způsobilost být účastníkem řízení a současně, že povaha věci neumožňuje ve vztahu k jí uplatňované námitce v řízení pokračovat. Předmětem posouzení soudu je totiž námitka nesprávného posouzení žádosti žalobkyně o osvobození od soudního poplatku z kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2004, č. j. 44 Ca 100/2003 - 71. V rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků je z povahy věci vyloučeno případné procesní nástupnictví, jelikož rozhodnutí je přímo závislé na posouzení osobních a majetkových poměrů konkrétní osoby, v tomto případě k zemřelé žalobkyně J. V.

Na základě § 64 s. ř. s. a v návaznosti na § 107 odst. 5 o. s. ř., neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví. Nejvyšší správní soud proto vycházel z § 47 písm. c) s. ř. s. a ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 107 odst. 5 o. s. ř. řízení o řízení o kasační stížnosti ve vztahu k žalobkyni J. V. zastavil.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 8. 2. 2008, podaného již jen v zastoupení žalobce sub a) (dále jen „stěžovatel“), soudem ustanovená zástupkyně zejména uvádí, že stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu uvedenými v odůvodnění napadeného rozhodnutí a je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je nezákonné z důvodu nesprávného právního

posouzení provedeného tímto soudem. Stěžovatel je toho názoru, že jeho majetkové poměry odůvodňují jeho plné osvobození od soudních poplatků, a je rovněž přesvědčen o důvodnosti svého návrhu na obnovu řízení. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že návrh na obnovu řízení proti předmětnému usnesení je nepřijatelný a rozhodnutí o odmítnutí návrhu proto považuje za nezákonné.

Žalovaný správní orgán se ke kasační stížnosti a jejímu doplnění sdělil, že vzhledem k tomu, že se jedná o rozhodnutí vydané krajským soudem ve věci obnovy řízení o úhradě nákladů řízení, není v jeho kompetenci se k věci vyjadřovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2006, č. j. 44 Ca 61/2006 - 14, v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Podle ust. § 111 s. ř. s. řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější.

Podle ust. § 114 odst. 1 citovaného zákona je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu, b) ve věcech politických stran a politických hnutí.

Zásadní stížní námitkou stěžovatele je jeho nesouhlas se závěrem krajského soudu, že proti usnesení ve věci osvobození od soudního poplatku v řízení před správním soudem obnova řízení přípustná není. Proto Nejvyšší správní soud zhodnotil obsah spisu Krajského soudu v Praze a napadené usnesení přezkoumal z důvodů uplatněných v kasační stížnosti.

Stěžovatel je přesvědčen, že důvody pro obnovu řízení jsou dány, neboť jeho majetkové poměry opodstatňují plné osvobození od soudního poplatku.

V této věci považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést, že již v rozsudcích ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 161/2005 - 113, a č. j. 2 Afs 179/2005 - 121, www.nssoud.cz, zdůraznil, že návrh na obnovu soudního řízení, systematicky zařazený v dílu druhém hlavy třetí části třetí s. ř. s., je mimořádným opravným prostředkem v soudních řízeních ve věcech správního soudnictví, jehož smyslem a účelem je ve výjimečných případech umožnit obnovení řízení před správním soudem. Ust. § 111 s. ř. s. k tomu uvádí, že řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo

důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější. Obnova řízení, i kdyby byly dány „materiální“ podmínky definované v ust. § 111 s. ř. s., ovšem není přípustná vždy, nýbrž jen za splnění dalších velmi striktních podmínek, které stanoví v první řadě ust. § 114 s. ř. s.

Podmínky přípustnosti jsou v tomto ustanovení vymezeny v první řadě pozitivně v tom smyslu, že přípustná je obnova jen u těch druhů řízení, které zákon výslovně vyjmenovává - jsou to řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a řízení ve věcech politických stran a politických hnutí [ust. § 114 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Zákon v tomto ustanovení charakterizuje řízení, v nichž je obnova povolena, jednak materií, jež je jejich předmětem, jednak však - vzhledem k systematice s. ř. s. - také povahou řízení, jak je v s. ř. s. upravena. Ust. § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak zjevně odkazuje na řízení podle ust. § 82 a násl. s. ř. s., které se vyznačuje tím, že je v něm poskytována ochrana před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, tj. ochrana před „neformálními“ zásahy do subjektivních práv. Ustanovení § 114 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pak zjevně odkazuje na řízení podle ust. § 94 a násl. s. ř. s., tedy na řízení ve věcech týkajících se registrace politické strany nebo politického hnutí, změny jejich stanov, rozpuštění, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti. Vymezení soudních řízení, u nichž je obnova přípustná, je v ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. nepochybně provedeno jako vymezení taxativní - jedná se o pozitivní výčet typů řízení, v nichž obnova přípustná je; *a contrario* tedy platí, že v jiných typech řízení než tam uvedených obnova přípustná není.

Negativní podmínky přípustnosti obnovy řízení stanovené v ust. § 114 s. ř. s. pak vymezují, že i když jsou splněny podmínky podle ust. § 114 odst. 1 s. ř. s., tj. i když se jedná o některý ze dvou shora popsanych taxativně vymezených druhů řízení před správními soudy, ani tehdy není obnova přípustná vždy - přípustná je pouze tehdy, nejedná-li se o návrh na obnovu řízení, v němž bylo rozhodnuto o kasační stížnosti (ust. § 114 odst. 2 s. ř. s.), a nejde-li o návrh směřující jen proti důvodům rozhodnutí nebo proti výroku o nákladech řízení (ust. § 114 odst. 3 s. ř. s.).

V případě stěžovatele není splněna pozitivní podmínka podle ust. § 114 odst. 1 s. ř. s., neboť stěžovatel navrhuje obnovu řízení ve věci žádosti o osvobození od soudních poplatků ve správním soudnictví. Řízení o tomto návrhu jednoznačně není ani řízením o ochraně před zásahem správního orgánu, ani řízením ve věcech politických stran a politických hnutí; zjevně se jedná o řízení o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Není tedy splněna jedna z nutných podmínek přípustnosti obnovy řízení, jak ji stanoví ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. (srov. k uvedenému závěru též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2005, č. j. 3 Azs 219/2005 - 51, publikovaný pod č. 736/2006 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2005, č. j. 4 As 17/2004 - 55, publikovaný pod č. 626/2005 Sb. NSS, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. Na 50/2005 - 25, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že krajský soud postupoval správně, když návrh na obnovu řízení odmítl jako nepřipustný podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř.

s, neboť z citovaného ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* vyplývá, že návrh na obnovu řízení o žádosti o osvobození od soudních poplatků ve správním soudnictví podle § 36 odst. 3 s. ř. s. není přípustný. Nejvyšší správní soud tak s ohledem na výše uvedené nepřisvědčil námitce stěžovatele, v níž vyjádřil nesouhlas se závěrem krajského soudu, že návrh na obnovu řízení proti předmětnému usnesení je nepřípustný a rozhodnutí o odmítnutí návrhu označil za nezákonné.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému usnesení krajského soudu důvodné. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s ust. § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Pokud jde o žádost o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud za situace, kdy o podané kasační stížnosti meritorně rozhodoval bezprostředně po provedení nezbytných procesních úkonů po jejím předložení, o této žádosti již samostatně nerozhodoval.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

S ohledem na to, že zástupkyně stěžovatele, Mgr. Petra Cívínová, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 s. ř. s. uvedené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za čtyři účtované úkony (č.l. 62) právní služby [a 2100 Kč - § 11 odst. 1 písm. b), c) a d), ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a čtyř režijních paušálů (a 300 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky). Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 9600 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu